

Dreptul la știință

În aceste zile în care Europa și o parte a lumii – acolo unde se vând mașini Volkswagen și alte mărci scumpe – manifestă mai multă îngrijorare față de emisia de noxe decât de GPS, ne-am întrebat ce face și ce poate să facă știința pentru consumatori. Datorită jurnalistei Oana Petcu, am putut sta de vorba cu Sorin Mierlea, Președintele Asociației Naționale pentru Protecția Consumatorilor și Promovarea Produselor și Strategiilor din România.

Sorin Mierlea are figura unui actor din seriile de la Hollywood, acelea cu detectivi care rezolva asasinatele. Pare și este un tip inteligent, elegant și vesel...dacă nu s-ar fi dedicat activității actuale, putea cu ușurință să facă o carieră în politică. Tocmai din acest motiv, organizația sa este unica organizație de consumatori din România membră cu drepturi depline în Consumers International la Bruxelles, central deciziilor politice europene.

Domnule Mierlea, bună ziua!

Bună dimineața! Îmi place mai mult această formulă decât simplul *bună ziua*, pentru că mi se pare ziua mai lungă, plină de optimism și atitudine...de fapt, sloganul nostru este *o9atitudine*.

Care este misiunea Asociației Naționale pentru Protecția Consumatorilor și Promovarea Produselor și Strategiilor din România?

Misiunea? Deși seamănă cu filmul *Misiune Imposibilă*, Asociația Națională pentru Protecția Consumatorilor și Promovarea Produselor și Strategiilor din România are o singură misiune – Consumatorul! Cu singura diferență că nu este o misiune imposibilă, ci una constantă de educare, informare, consiliere și determinare de a lua atitudine, în apărarea noastră, începând de la cele mai mici vârste până la sfârșit.

Ce tipuri de activități întreprindeți pentru a vă îndeplini misiunea?

Activitatea noastră se bazează în primul rând pe participarea în consiliile de dialog social parlamentare, ministeriale, locale sau ale forurilor europene. În acest sens, educăm, informăm, consiliem și organizăm cursuri pentru a aduce punctul de vedere al cetățeanului, în calitatea sa de consumator. În același timp, dezvoltăm campanii sociale, pentru a reuși schimbarea mentalității cetățenilor, din consumatori pasivi, cu atitudine negativă, în consumatori europeni activi ce demonstrează *o9atitudine*.

Deși vă desfășurați activitatea în mod deosebit în România, rezultatul cercetării de piață merge mai departe de frontiere...Putem spune că Europa este, așa cum se spunea în alte timpuri, piața comună a tuturor locuitorilor din Vechiul Continent?

Cred că avem o piață unică, avem mobilitatea cetățeanului european și nu ar trebui să ne limităm doar la Uniunea Europeană sau la continentul european atâta timp cât suntem cetățeni ai aceleiași planete, unde avem o piață globală și uneori produse ale companiilor multinaționale. Mai mult, a luat naștere instrumentul digital, unde internetul și comerțul online ne facilitează o piață unică globală. Parafrazând un slogan trist, dar real, în această etapa a consumului, ar fi un deziderat actual să spunem: "Consumatori din toate țările, uniți-vă!"

De altfel, așa cum menționam la început, aveți un birou la Bruxelles. Este clar că a te afla în centrul deciziilor politice europene este esențial, dar când vorbim despre consum, cu toții ne simțim neajutorați în fața companiilor multinaționale care comercializează orice tip de produs. Este consumatorul european realmente protejat?

Consumatorul european poate fi protejat dacă îți dorește cu adevărat, dacă se alătură celor care luptă în acest sens, dacă își cunoaște drepturile, dacă ia deciziile de achiziționare având toate informațiile

necesare. Dacă cetățenii se dedică activităților realizate de asociațiile pentru protecția consumatorilor și învață să citească eticheta produselor, dacă iau atitudine atunci când se simt înșelați și fac o reclamație, atunci da, putem spune despre consumatorul european că este protejat. Probabil nu în totalitate, dar în mod cert în fiecare zi mai bine...

Are o asociație ca a dumneavoastră, forța necesară de a stopa intrarea pe piața europeană a anumitor compuși ca și produs finit sau parte a altor produse?

Este dificil să apreciem prin folosirea termenului *a stopa*, dar o asociație ca Asociația Națională pentru Protecția Consumatorilor și Promovarea Produselor și Strategiilor din România participă, la nivel de campanii și activități, la sancționarea comercializării și consumului produselor contrafăcute. În ultima perioadă, întâlnim produse contrafăcute peste tot, de la medicamente până la mâncare, haine, electronice sau softuri. De exemplu, în România, încercăm să impulsionăm autoritățile publice să fie mai reactive, de la Parchetul General și Poliția de Frontieră până la organizații de drepturi colective, de la case de avocați până la titulari de branduri, cu scopul de a stabili activitățile necesare pentru a reduce acest fenomen. Într-o țară ca România, frontieră a Uniunii Europene, frontieră NATO, produsele contrafăcute bat la ușă.

Pe site-ul dumneavoastră <http://www.teste-comparative.ro/>, nu numai că există studii comparative ale produselor, nu numai că acestea sunt complexe, dar am senzația că au și un scop educativ. De exemplu, când vă referiți la aditivii alimentari, alături de fiecare cod explicați ce este, inclusiv posibilele consecințe ale consumului. Spre exemplu, vorbiți de nitritul de sodiu E250 folosit la crevuști, care cauzează alergii și tulburări hepatobiliare, de E339 a grupului de fosfați, utilizați în industria de conserve și relația sa cu tulburările hepatice. Educația consumatorilor rămâne un obiectiv de actualitate?

Principalul obiectiv al activității noastre este acela de a educa și informa cu privire la transparența pieței. Ne dorim ca cetățeanul să realizeze achiziția în cunoștință de cauză, iar conceptul de test comparativ este folosit în toate țările unde există mișcări de protecție a consumatorilor. Majoritatea studiilor comparative pe care le realizăm se fac în cadrul Consorțiului Internațional (ICRT) care reunește toate organizațiile de consumatori la nivel global. În acest sens, este foarte important să nu uităm că fiecare dintre noi trebuie să aibă referențiale, trebuie să se documenteze cu privire la ceea ce îi oferă piața, pentru a ști cum să gestioneze aceste oferte.

Fiind mai educați, putem fi realmente mai exigenți sau regulile pieței vor sfârși influentând produsele și prețurile produselor la care avem acces?

Cu siguranță putem determina existența unor produse de calitate mai bună, care vin în întâmpinarea necesităților noastre. În opinia mea, depinde de noi să fim mai activi și cu standarde înalte în condițiile în care de fiecare dată când cumpărăm ceva votăm acel magazin, acel produs sau acel brand. Faptul de a fi mai educat și atent determină o alegere mai bună în procesul de achiziționare, înseamnă a avea o piață mai serioasă, de încredere, cu produse de înaltă calitate. Așadar, de noi depinde dacă ne dorim să

fi simpli spectatori, comentatori sau dacă luăm atitudine și participăm efectiv la mișcarea de protecție a consumatorilor.

Uneori nu este suficientă doar educația. Zilele acestea, toată Europa este exaltată de fraudă Volkswagen. Dumneavoastră vă dedicați probării, testării și comparării mașinilor din diferite game, dar din păcate printre datele dumneavoastră nu sunt și cele privind emisiile motoarelor...

Corect! Testele pe care le realizăm se fac în cadrul Consorțiului ICRT care reunește la nivel global toate organizațiile de protecție a consumatorilor, iar emisiile de noxe nu se regasesc în parametrii aleși pentru testare. Se poate ca uneori, educația să nu fie suficientă, dar ajută la găsirea drumului potrivit pentru a reuși să ne apărăm drepturile, în calitatea noastră de consumatori.

Cetățenii care au fost înșelați (în esență toți, pentru că mediul nu delimitează între cine a cumpărat o mașina și cine nu) pot cere despăgubiri firmelor implicate în fraudă?

Din punctul meu de vedere, nu ar trebui să spunem *a putea cere*, ci *a face*: să ne unim și să solicităm despăgubiri atât materiale, cât și morale, mai ales că este evident faptul că a fost o fraudă.

Credeți că pe viitor ne putem întâlni cu situații similare celei din cazul Volkswagen?

Din păcate, cred că da. Atât în industria auto, cât și în alte industrii, consumatorii nu obișnuiesc să fie exigenți și implicați în organizațiile de protecție a consumatorilor, pentru ca acestea să devină o voce puternică și dominantă.

Consumul și știința

Site-ul nostru se dedică științei, jurnalismului științific. Ce poate face știința, în general, pentru a evita aceste cazuri de fraudă?

Știința, oamenii din domeniu, institutele de cercetare, dar mai ales centrele universitare ar trebui să înțeleagă ca implicarea de zi cu zi, directă și constantă în mecanismele pieței reprezintă secretul pentru o monitorizare reală a pieței. Este necesar să construim un pod între știință, ofertă și consum, prin intermediul cercetărilor de laborator și mai ales prin intermediul activităților realizate de organizațiile pentru protecția consumatorilor, aflate în căutarea calității, inovării, moralității, transparenței și încrederii.

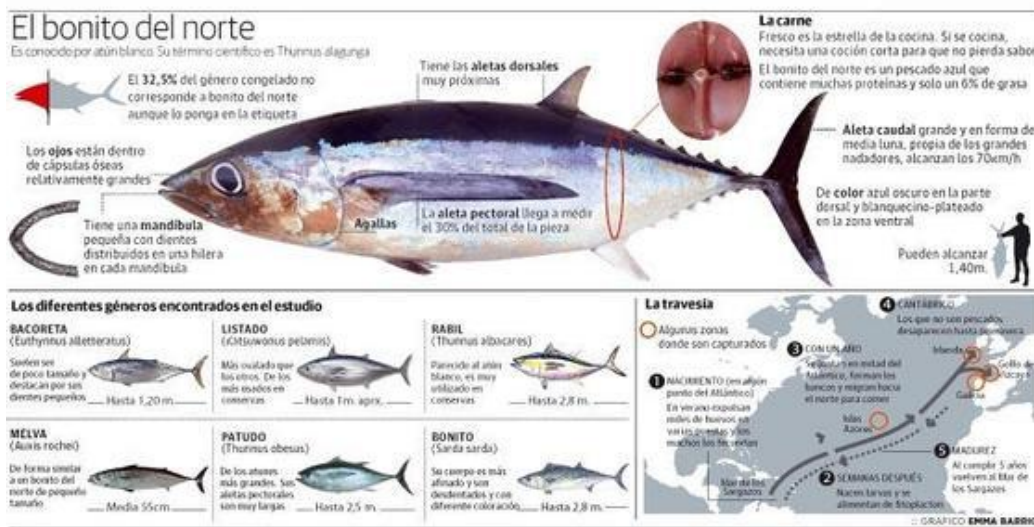
Asociațiile de consumatori desfașoară activități metodice, riguroase. Cum includeți știința în activitatea dumneavoastră?

În România avem o legătură strânsă cu Institutele de cercetare ale Academiei Române, cu centrele universitare și beneficiem de expertiza lor. Mai mult decât atât, în activitățile pe care le desfășurăm implicăm studenți în sesiuni

de practică și am observat că este o acțiune bună, cu rezultate concrete.

Știința ar trebui să fie un drept al consumatorilor? Ar trebui să putem cere accesul la știință, cea bună, explicata de profesioniști, spre exemplu, în mediile de comunicare?

În opinia mea, acest lucru depinde de atitudinea celor implicați în știință. Cred că ar fi în interesul lor și în interesul cetățeanului ca mass-media să faciliteze accesul la informații, să dezvolte activități impuse de cererea industriei și a pieței, unde consumatorul are un loc bine delimitat.

Etichetare nouă

Când în Spania se vorbește de “Bonito del norte”, ne gândim că este vorba despre un tip de pește care se pescuiește în Golful Bizcaya, dar în Europa se comercializează “Bonito del norte” care poate proveni

din orice zonă a Oceanului Atlantic și nu este nimic ilegal, ci stabilit prin lege. Accesul la informații ar trebui să fie de asemenea, un drept al consumatorilor?

Nu ar trebui să vorbim la modul ipotetic sau în viitor, ci este un drept fundamental al nostru și cei care nu-l respectă ar trebui sancționați fie cu amenzi, penal sau reținuți. Din păcate, în România, dintr-o gravă eroare, în noul cod penal tema calității produselor și a serviciilor a fost dezincriminată. În acest moment, facem toate demersurile necesare pentru a reuși să schimbăm ceva și sper să reușim cât mai curând.

Anul trecut, pe 13 septembrie 2014, a intrat în vigoare în UE noua etichetare care ar trebui să includă ingredientele și compoziția alimentelor, nutrienții, alergenii, originea...Ați avut posibilitatea să evaluați funcționarea noului sistem?

România și-a luat măsuri de precauție, a acționat mai devreme și deja avem tema etichetării prevăzută în legea națională, care funcționează foarte bine și în practică. Sigur, depinde de fiecare dintre noi dacă avem determinarea de a citi eticheta și alegem în cunoștință de cauză. Activitățile pe care le desfășurăm presupun apropierea de cetățean, de consumator, atât în mediul virtual, cât și în cadrul birourilor noastre sau sunând la numărul 021-9615.

Peste un an, pe 16 decembrie 2016, va fi obligatoriu tabelul nutrițional. Toate alimentele procesate, vdate, inclusiv băuturile, vor fi obligate să includă în detaliu informațiile nutriționale (energie, grăsimi, acizi grași saturați, carbohidrați, zaharuri, proteine și sare) pe partea din spate a recipientului și la fiecare 100 de grame sau mililitri. Până atunci credeți că vom deprinde obiceiul de a citi eticheta produselor?

Eu zic că da. Ar fi primul pas pe care fiecare îl poate face, în primul rând în interesul său și apoi pentru a da un exemplu celorlalți. În acest sens, am lansat campania "Citește eticheta", în cadrul căreia fiecare poate învăța să citească eticheta și poate obține toate informațiile dorite prin intermediul aplicației *InfoCons*.

Vă mulțumesc pentru timpul acordat. Plăcerea a fost de partea mea.

De asemenea. M-aș bucura foarte mult ca în privința citirii etichetei și a protecției consumatorilor să aveți o atitudine după acest interviu. Vă așteptăm să ne vizitați și pe pagina noastră <http://www.infocons.ro/>, tradusă în aproape 100 de limbi.